

OKRUGLI STOL
RIJEČKE SEKCIJE HRVATSKOG DRUŠTVA ZA POMORSKO PRAVO

održan 29. siječnja 2001. godine u Rijeci, u Velikoj vijećnici visoke pomorske škole, Studentska 2, s početkom u 14,00 sati.

Tema: OVRHA PRODAJOM BRODA

O temi će izlagati:

- Gosp. Vladimir Skorup, sudac Trgovačkog suda u Rijeci,
- Dr.sc. Gordan Stanković - Odvjetnički ured Vukić, Jelušić, Šulina iz Rijeke,
- Mr.sc. Srđan Šimac, sudac Trgovačkog suda u Splitu,
- Gosp. Zoran Tasić – Odvjetnički ured Stephenson – Harwood iz Londona.

Tajnik HDPP gosp. Igor Vio otvara okrugli stol i pozdravlja sve prisutne. Prof.dr.sc. Boris Prichard, dekan Visoke pomorske škole pozdravlja sve prisutne.

Gosp. Vladimir Skorup, sudac Trgovačkog suda u Rijeci, ističe da je ovrha prodajom broda tegobna. Upitan je način oglašavanja jer su kupci većinom izvan Hrvatske. Potencijalnim kupcima bi se trebalo omogućiti dobivanje svih obavijesti. Postoje problemi kod primopredaje – da li koristiti formu zapisnika? Članak 920. Pomorskog zakonika otvara čitav niz dilema. Dileme postoje kod donošenja rješenja o povjeravanju broda na čuvanje. Brojnost rješenja i pravo žalbe usporavaju postupak, troškovi su veliki. Možda bi trebalo troškove prebaciti na teret kupca, ako bi se ugledali na strana rješenja.

Dr.sc. Gordan Stanković (Odvjetnički ured Vukić, Jelušić i Šulina iz Rijeke) osvrće se na pojedine odredbe Pomorskog zakonika. Tako se postavlja pitanje što su to “potrebe plovidbe” iz članka 869. st. 1. t. 3. Pomorskog zakonika. Da li bi to značilo da brod ne možete podvrgnuti postupku ovrhe ako je brod došao npr. na remont? Predlaže da se problemi koji se javljaju u vezi ovrhe prodajom broda “stave na kup”, i da se onda možda osnuje radna skupina. Ističe da se čl. 884. st. 3. PZ protivi članku 938. po čemu bi ispadalo da “obični vjerovnik” ima prednost pred privilegijem ili hipotekom. Dr.sc. Stanković ističe da se prema članku 904. PZ može dogoditi da je kupcu danas dosuđen brod, rizik je prešao na kupca, a ulazi u posjed plaćanjem cijele kupoprodajne cijene za koje plaćanje ima rok od 15 dana. za to vrijeme može doći do štete na brodu. U članku 920. st. 2. “natponuda” je ostala u Noveli PZ, zašto? Članci 938. st. 1. i 2. su u određenoj mjeri proturječni s člankom

940.Čl. 940. bi imao logike samo kada bi se odnosio na one “ostale vjerovnike”. Prema članku 938. st. 4. prije razdiobe kupovnine namiruju se troškovi, ali troškovi imaju status privilegija (natprivilegirani status). Nije baš isto ako se radi o malim iznosima kada je bitno da se troškovi ne namiruju zajedno sa ostalim privilegijama.

Mr.sc. Srđan Šimac, sudac Trgovačkog suda u Splitu ističe da samo on radi ovrhu na brodu na Trgovačkom sudu u Splitu. U četiri godine prodao je samo jednu ribaricu. Ističe posebne probleme u odnosu na raspoređivanje kupovnine. Ali treba doći do tog stadija. Vjerovnik je gotovo obespravljen i njegov je položaj težak. Veliki je broj rješenja koje treba pojedinačno donijeti do dana prodaje broda i razdiobe kupovnine (npr. rješenje o ovrsci, rješenje o zaustavljanju broda, rješenje o utvrđivanju vrijednosti broda – veliki troškovi vještačenja). Na svako rješenje se može izjaviti žalba, što postupak čini dugotrajnim. Trebalo bi barem spojiti nekoliko rješenja. Postavlja se pitanje što se tiče čuvanja broda što znači “po potrebi” čuvati brod. Troškovi čuvanja su veliki, da li se brod treba čuvati 24 sata, ako je veliki brod treba biti više osoba? U kakav pravni status stupaju čuvari? Što je sa održavanjem broda? Sve troškove stalno mora predujmiti vjerovnik. Što je sa pravima članova posade koji se često javljaju u funkciji čuvara?

Gospodin Zoran Tasić (Odvjetnički ured Stephenson – Harwood iz Londona) govori o privatnoj prodaji broda uz sudsku intervenciju. Hipotekarni vjerovnik, najčešće banka, traži da brodovlasnik surađuje s njom (da se odriče prava na prigovor ili odgovor na tužbu – nagode se). Tada se ročište održi odmah, nema odgovora na tužbu, prije toga je banka našla kupca. Sud pazi po službenoj dužnosti o najboljoj cijeni gdje banka dolazi sa brokerskim kućama koje ističu cijenu. Zaobiđena je dražba. Banka je, dakle, našla kupca, sastavlja se ugovor, sud donosi presudu, vjerovnici prijavljuju potraživanje, vrši se podjela (troškovi, privilegiji, hipoteka, ostali, ostatak brodaru). Takav način počeo je u Engleskoj negdje 1991. godine. Postoje i specifičnosti – prodaja i prije presude. Sud ima ovlaštenje odobriti pod određenim uvjetima prodaju i prije presude.

Otvora se rasprava.

Sudac mr.sc. Srđan Šimac ističe da Ovršni zakon kaže da se stvari veće vrijednosti u pravilu prodaju dražbom. Brokere nemamo, nego vještake. Možda bi trebalo uputiti vjerovnike da si nađu kupca.

Mr.sc. Pave Dević ističe da postoji mogućnost da vještaci, pa i strani brokери daju usporedne podatke.

Mr.sc. Gordana Gasparini ističe da veliki dio problema leži u neučinkovitosti sudova. O žalbi treba riješiti u roku od 8 dana. Žalba se čeka 4 mjeseca i to sve jako dugo traje.

Sudac Vladimir Skorup ističe da neučinkovitost sudova nije u ovom slučaju prvenstveni problem. Zakon to ne omogućava i netko drugi bi trebao razmišljati o tome prilikom donošenja propisa.

Mr.sc. Pave Dević ističe da drugostupanjski sud mora u što kraćem roku riješiti žalbe.

Mr.sc. Marija Pospíšil-Miler ističe da su sudovi vezani zakonskim propisima. S druge strane imamo ponašanje stranaka. žalbe se često postavljaju radi odugovlačenja postupka.

Sudac mr.sc. Srđan Šimac ističe da dio problema leži u neefikasnosti suda zbog velikog broja slučajeva.